

ระบบการช่วยเหลือเด็ก แบบ RTI (Response to Intervention)

ระบบการช่วยเหลือเด็ก แบบ RTI (Response to Intervention) หรือ การจัดการศึกษาแบบ การตอบสนองต่อการช่วยเหลือ คือ การพัฒนาผู้เรียนที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จช่วยเหลือโดยกระบวนการคัดกรอง ประเมิน ให้การช่วยเหลือระยะเริ่มแรก และติดตามการตอบสนองต่อการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ตามระดับความเข้มข้นในการช่วยเหลือ (multi-tiered system of supports) ซึ่งโดยทั่วไปใช้ 3 ระดับ (Tier) ดังนี้

ระดับที่ 1 (Tier 1) เป็นการจัดการเรียนการสอนตามปกติ (universal) สำหรับนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยใช้วิธีการหลากหลายที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

ระดับที่ 2 (Tier 2) เป็นการช่วยเหลือแบบเข้มข้น (intensive support) ให้การช่วยเหลือแบบ กลุ่มย่อย 2-5 คน โดยครูประจำชั้น หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะรายวิชา สอนซ่อมเสริม 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 30-60 นาที ระยะเวลาในการช่วยเหลือ 9-12 สัปดาห์ มีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ และปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนตามการตอบสนองของผู้เรียน

ระดับที่ 3 (Tier 3) เป็นการช่วยเหลือแบบรายบุคคล (individualized support) โดยมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนหรือให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีครูประจำชั้นและผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษาสนับสนุนรับทราบและมีส่วนร่วมในกระบวนการทุกอย่าง มีการประเมินและติดตามผลอย่างใกล้ชิดและบ่อยครั้ง ว่าผู้เรียนตอบสนองต่อการเรียนการสอนอย่างไร รวมทั้งความต้องการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการอื่นใดทางการศึกษา

ระบบนี้ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างแพร่หลายในประเทศไทย แต่มีการศึกษาวิจัย และนำร่องระบบไปบ้างแล้ว ในกลุ่มนักวิชาการด้านการศึกษา และมีการดำเนินการในโรงเรียนนานาชาติบางแห่ง เป็นระบบที่ควรพัฒนาต่อและขยายผลให้ครอบคลุม เนื่องจากสามารถช่วยเหลือเด็กได้ทุกคน โดยความเข้มข้นในการช่วยเหลือปรับเปลี่ยนไปตามผลการตอบสนองต่อการช่วยเหลือ

แนวทางการดำเนินงาน

การคัดกรองแบบครอบคลุมนักเรียนทุกคน (universal screening) นำมาใช้เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในระบบการช่วยเหลือเด็ก แบบ RTI เพื่อรวบรวมข้อมูล และตัดสินใจว่าจะประเมินเด็กเพิ่มเติม หรือให้ความช่วยเหลือในระดับที่เข้มข้นขึ้นหรือไม่ และในการปรับเปลี่ยนระดับความเข้มข้นจะต้องได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครองด้วยเสมอ

เครื่องมือคัดกรองไม่ได้มีการกำหนดตายตัวว่าจะใช้เครื่องมือใด สามารถพิจารณาตามความเหมาะสม แต่ที่สำคัญคือมีคุณสมบัติในการวัดที่ดี มีค่าความเชื่อถือได้ (reliability) และค่าความแม่นยำ (validity) สูง การนำมาใช้ควรใช้อย่างระมัดระวังและถูกวิธี

การคัดกรองจะทำทุกภาคการศึกษาในแต่ละปี ประเทศในอเมริกาและยุโรปใน 1 ปีการศึกษา มี 3 ภาคการศึกษา มีการคัดกรองทั้ง 3 ภาคการศึกษา สำหรับในประเทศไทยซึ่งมี 2 ภาคการศึกษา อาจทำการคัดกรองเพียง 2 ภาคการศึกษาก็เพียงพอ แต่ควรกำหนดช่วงเวลาที่จะทำการคัดกรองให้ชัดเจน

การให้ความช่วยเหลือเด็ก แบบ RTI เน้นในด้านการศึกษาเป็นหลัก ในปัจจุบันมีการบูรณาการ การช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต คือ ปัญหาด้านอารมณ์ พฤติกรรม และสังคม เข้าเป็นระบบเดียวกันด้วย (Positive Behavior Interventions and Supports - PBIS) ซึ่งนอกจากช่วยลดปัญหาพฤติกรรม ของนักเรียน ยังช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอีกด้วย สามารถดำเนินการโดยการเพิ่มการใช้เครื่องมือ คัดกรองด้านพฤติกรรม และการให้ความช่วยเหลือด้านพฤติกรรม เช่น การเสริมสร้างทักษะสังคม กลุ่มเสริมสร้างทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน และการพบกับนักจิตวิทยาโรงเรียนหรือ ผู้ให้การปรึกษาประจำโรงเรียน เป็นต้น

การช่วยเหลือทำอย่างเป็นระบบชัดเจน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ (Tier) ใช้วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ อ้างอิงจากงานวิจัย หากพบว่านักเรียนยังมีปัญหาอยู่ จะมีการนำการเรียนการสอนที่เหมาะสมอื่นอีกมา ปรับใช้ ที่บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำวิธีการช่วยเหลือที่อิงกับงานวิจัย โดยเลือกใช้วิธีสอนที่เฉพาะ เจาะจงเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาได้

การตรวจสอบหรือการติดตามความก้าวหน้าแต่ละขั้นตอนในทุกกระดับ (Tier) ถือว่าเป็น สิ่งสำคัญมาก ในระดับที่ 1 การติดตามความก้าวหน้าจะช่วยให้ครูสามารถบอกได้ว่านักเรียนคนไหน ที่ยังไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ สำหรับในระดับที่ 2 และระดับที่ 3 การติดตามความก้าวหน้า จะช่วยให้ครูสามารถวัดประสิทธิภาพของการช่วยเหลือได้ โดยสามารถปรับเปลี่ยนวิธีสอนได้

การประเมินผลการช่วยเหลือหรือวิธีการสอนที่เหมาะสมนั้น จะต้องนำมาใช้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง